

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iacobi Lobbetii Leodiensis E Societate Iesv. Specvlvm
Ecclesiasticorvm, Ac Religiosorvm.**

Lobbet de Lanthin, Jacques

Leodii, 1640

§. Primus. Prima etymologia nominis Clericus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47105](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47105)

2

IACOBI LOBBETII
LEODIENSIS
E SOCIETATE IESV.
SPECVLVM
ECCLESIASTICORVM,
AC RELIGIOSORVM,
ET IN EO
Monumenta Veneranda Antiquitatis ;
Oportunaq; morum documenta,
AD VSVM CONCIONATORVM.

CAPVT I.

Quæ genuina Clerici Etymologia ?

DE Clerico duo quæri posse videntur.
Primum quid nominis? deinde quid
rei? de hoc, & illo aliqua mihi erit disce-
ptatio, eaque ad illius ordinis dignita-
tem, maiestatemque instituta.

§. PRIMVS.

Prima Etymologia nominis, Clericus.

FVit olim illud in more positum, vt nemo vnus
alijs præficeretur, nemo in sacra, profanaque
dignitate sublimis consisteret, nisi is. Cui fors, &
A fortuna

fortuna dedisset. Ita mihi cæteros inter author est

In moral. Plutarchus: *ut in Democratia, inquit, cui sorte con-*
tigit imperium, eum oportet imperare: sic in vita ho-

Dialog. *minum, quod fors dederit boni consulendum.* Ita sanxit

5.

olim Plato cum ageret de Republica benè consti-
tuenda, sorte statuendum quis cui imperaret. Et
vero ea institutio non videtur à ratione, bonoq̄ue
communi aliena: sortes enim in manibus Dei sunt,
ab eo versantur in eam partem, & sese in ea capita
inclinant, in quæ suaues, & miræ diuinæ prouiden-
tiæ leges inclinarint. Secus omnino fit, cum ab aui-
to parentum sanguine, à natali luce petuntur hære-
ditates, atque obueniunt imperia, tum enim ei ac-
quiescendum, quem tibi maternus uterus effuderit,
sit quamuis ille stupidus, sit bardus, sit inops arduæ
mentis: sit à natura, ab ingenio potius abiectus ad
haram, & pascendos porcorum greges, armenta-
que; quam erectus ad aulam, ad purpuram, sce-
ptrumque, & hominum imperia destinatus; natu-
ræ in eo cedendum est, natalique necessitati. Non
ita cum imperia, cælo, diuinæque sorti commit-
tuntur, tum enim in ea non incurrit in terris, nisi
qui prius in cælorum fastis ijs fuerit ascriptus. Ita,
ut è sacris paginis vnum aliquem petam: cœlesti,
diuinæque sorte in Regem Israël electus est Saül,
populoque cum summa potestate præfectus. Quæ
ad thronum Regium, sceptrumque via fuit, eadem
deinde

1. Reg. 6.
10. v. 20.

deinde ad Pedum & Infulas, sacrasque dignitates.

Testis erit Mathias, qui in sortem venit, forteque in Apostolatam: primus ille Clericus fuit, ab eoque ceteri posteris sæculis succedentes Clerici nomen, & appellationem consecuti. Huius propositionis authorem habeo D. Augustinum: *nam &* In Ps. 67. *Cleros, inquit, & Clericos hinc appellatos puto, qui sunt in Ecclesiasticis gradibus ordinati quia Mathias sorte electus est, quem primum per Apostolos legimus ordinatum. Clericus enim dicitur à κληρος, id est, à sorte, quia sorte in sortem Domini affiscitur.* Nimirum habet illud amabilis Dei providentia fortes regit, flectitque ad commune bonum. Quæ autem & cuius generis illæ fortes, inter Doctores sua lis est, eaque adhuc sub Iudice.

Salmeron, Sanchez, alijque pauci, credunt fuisse numerum calculorum, ac suffragiorum, à quibus Mathias undecim Apostolis annumeratus, & veluti communibus calculis in eam Ecclesiæ dignitatem cooptatus. Verum ea deligendi ratio parum consentit cum sorte; quæ vel ex ipsa nominis intelligentia, inditaque vi aliud sonat. Ideoque magis consonat cum communi, tritaque sortis appellatione S. Dionysius, qui censet fuisse ostentum aliquod diuinum, & S. Antoninus, qui radium cœlestem in Mathiæ caput illapsum.

*In Eccl.
Hierarc.
can. 5.
I. Parte
tit. 6. c. 2.*

Ita plerumque ferunt cœli leges, & pacta, cum

A 2

quis

4 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
quis è puluere, saccoque in sacratiores Infulas, è te-
nebris, obscuraque nocte in lucem amplissimæ di-
gnitatis euocatur, fauente superum aura, demitti so-
let signum aliquod, quod hominem prodat obij-
ciatque caligantibus mortalium oculis. Sic ad ty-
ram Pontificiam euectus est S. Gregorius specie
igneæ columnæ, ceu difertâ cœli linguâ. Sic ad ean-
dem summi Pontificis maiestatem, electus S. Fabia-
nus ostento niuæ columbæ quæ è superum arca
in orbis huius aspectabilis eluuiem emissa, cum
non inueniret vbi quiesceret pes eius, in sacratissimi
viri caput elapsa, conquieuit: quod ipsum à D. Ma-
thiæ sorte obtigisse piè credit Dionysius Carthusia-
nus, penes quem sit ea fides, & persuasio. Tutius alij
sortem illam existimât fuisse donum aliquod pro-
phetiæ, aut sapientiæ diuini cœlitus aspiratum:
quamquam nec illud alij probant, maluntq; fuisse
puram, putamque sortem, quam tamen omnipo-
tens Dei manus dirigeret, & hi quidem fortè magis
genuinè, & appositè de illa sorte philosophantur.
Verum vt vt sit, parum interest, ab illa certè dictus
est Clericus id est sorte electus.

Tu quoque, qui in eam sortem venisti, ab ea di-
ceris Clericus, hoc est electus, non hominum suf-
fragijs, sed superum calculis: non casu, sed diuino
consilio è toto mortalium genere ad id dignitatis
assumptus. Assumptus, inquam, etiamsi voles per
mira-

miraculum, per donum altioris sapientiæ, à qua doceris ea sapere, quæ Dei sunt, non quæ mundi, per amœnam & benè ominatam columbæ speciem, cœlestem dico Spiritus Sancti afflatum, à quo fortunatum omen futuræ aliquando fœlicitatis, si tamen in ea sorte consistas, vitamque exigas consonam tuæ vocationi, de qua magnificè & elatè Apostolus: *Gratias, inquit agentes Deo, & Patri, qui dignos nos fecit in partem sortis Sanctorum in lumine.* Ad Coloss. c. 1. v. 12.

Memores & gratos animos spectat, amatque Paulus, & hæc prima clericalis officij ratio, alteram adnectit Ecclesiasticus: ita enim ritè monet. *Cognosce iustitias, & iudicia Dei, & sta in sorte propositionis, & orationis altissimi Dei. In partes vade sæculi sancti cum viuis, & dantibus confessionem Deo;* Cap. 17. v. 24. 25. Initium ducit à cognitione iustitiarum, & iudiciorum Dei, quæ præscribunt quid æquitatis ratio postulet: tum altiore cothurno assurgit, & in sacra militia iam ascriptum Clericum, vno etiam verbulo monet, quid deceat, quid dedeceat, talia stipendia merentem. *Sta,* inquit.

Vox omnino militaris, quæ suadet in acie standum & in eodem vestigio, aut vincendum, fortiter, aut gloriosè moriendum: militi enim turpis est fuga, nec tergum obijcit, sed frontem ostentat generosa turba. Quod ipsum suos olim docuere Lacædemonij qui militibus iam iam cum hoste congressuris

6 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
gressuris modo soleas, siue calceos plumbeos indu-
cebant, ne forte ad capescendam fugam *pedibus ti-*
mor adderet alas, modo anchoras nauali fune ex
collo religabant, soloque altius infigebant; vt si flu-
ctuaret animus, leuisque ac timidus effugij locum
aspectaret, vel à pedibus teneretur apposita plumbi
mole; vel à collo fixus ad sacram, & militarem an-
choram hæreret, cadensque pro patria, pro laribus
ac focus generoso ore morderet terram, gloriæque
portum inter conciues suos inueniret.

Quod si in acie, profanaque palæstra ea lex im-
posita, ea standi, aut moriendi iniecta necessitas,
quanto magis in sacratione militia, cui nomen iam
dedimus standum nobis erit *in sorte propositionis*,
proposita, inquam, vocatione, quæ audit fors *propo-*
sitionis: metaphora ducta à panibus *propositionis*
quos ita appellare placuit, quod hebdomade tota
manerent in mensa Domino propositi.

Sic & Clericus obstinato animi proposito om-
nem reliquæ vitæ cursum exigere debet Deo suo in
sancta vocatione propositus, nec vnquam in profa-
nas mensas, profanos, inquam, vsus inferri.

Hoc si assequatur, ibit in *partes sæculi sancti*; hoc
est in virtutes, insignemque gratiam sanctorum,
quorum hæc præclara monita posteritati com-
mendanda.

Rogauit olim quidam S. Antonium. *Quid fa-*
ciam

*ciam ut Deo gratus efficiar ? cui vir sanctus tria
præscripsit ; primum hoc fuit. Deum semper præ o-
culis habe. Alterum quodcumque opus aggressus fue-
ris, S. Scripturæ testimonio illud confirma.*

*Tertium denique. Quocumque in loco confederis,
non te cito inde moueris, sed in eo permane, hæc tria
serua & uiues.*

Hæc S. Antonius, cui consonat & illa S. Ephræm Apo-
phtegm.
SS. Pa-
trum.
*ad suos adhortatio. In quo vocatus es opere, firma
anchors, ac funes, ne in pelagus nauis tua paulatim
impellatur, & tunc docebit te experientia, quali pa-
ce in portu constitutus fruereris. Hunc si oculis, si ani-
mo aspectas, iterum moneo. Sta in sorte propositio-
nis ut ab illa vadas in sæculum sanctum, sæculum,
inquam, sanctæ beatæque æternitatis.* Adhort 4.

§. 2.

Secunda Etymologia nominis Clericus.

Sunt Alij qui Clerici appellationem, & etymon
aliò vocant, creduntque eò dici quod de sorte
fit Domini, sortemque id est hæreditatem à Domi-
no consequatur. Nimirum olim statuit Deus ut sa-
cerdotibus, ac leuitis nulla obueniret hæreditas,
nulla bonorum possessio. Verba legis hæc erant. Num. c.
18. v. 20.

*Dixit Dominus ad Aaron, in terra eorum nihil
possidebitis, nec habebitis partem inter eos, quia ego
pars & hæreditas tua in medio filiorum Israël. Deus*

opt.